

Revizija ukrepov upravljanja voda za obdobje 2014-2020

izvedena v okviru akcije A.4.3. projekta LIFE integriran
projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
LIFE-IP NATURA.SI

Avtor (avtorji) / Authors: dr. Mojca Hrovat, univ. dipl. biol.

Peter Prosenc, univ. dipl. inž. gozd.

Nina Štarkel, univ. dipl. biol.

Soavtorji / Co-authors: mag. Neža Kodre, univ. dipl. inž. v.k.i.

Petra Repnik, univ. dipl. inž. v.k.i.

dr. Nataša Smolar-Žvanut, univ. dipl. biol.

Tina Mazi, univ. dipl. inž. grad.

Naloga: Revizija ukrepov upravljanja voda za obdobje 2014-2020

Projekt: LIFE Integriran projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji

Akronim projekta: LIFE-IP NATURA.SI

Številka projekta: LIFE17 IPE/SI/000011

Projektna aktivnost: AKCIJA A.4.3

Izdellovalec: DIREKCIJA RS ZA VODE
Hajdrihova 28c
1000 Ljubljana

Kraj in datum izdelave: Ljubljana, maj 2021

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

CPVO	Celovita presoja vplivov na okolje
DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
EU	Evropska unija
GJS	Gospodarska javna služba urejanja voda
GZ	Gradbeni zakon
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
NUMO	Načrt upravljanja morskega okolja
NUV II	Načrt upravljanja z vodami za obdobje 2016-2021
NUV	Načrt upravljanja z vodami
NZPO	Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti
OPVP	Območja pomembnega vpliva poplav
PU NUMO	Program ukrepov načrta upravljanja z morskim okoljem
PU NUV	Program ukrepov upravljanja voda
PUN	Program upravljanja območij Natura 2000
RS	Republika Slovenija
UV	Upravljanje voda
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZV-1	Zakon o vodah
ZVO-1	Zakon o varstvu okolja
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije

Kazalo

1	UVOD	8
2	ZAKONI IN PREDPISI UPRAVLJANJA VODA.....	9
2.1	NAČRTA UPRAVLJANJA VODA (NUV) IN PROGRAM UKREPOV UPRAVLJANJA VODA (PU NUV) 9	
2.2	NAČRT UPRAVLJANJA Z MORSKIM OKOLJEM (NUMO)	12
2.3	NAČRT ZMANJŠEVANJA POPLAVNE OGROŽENOSTI (NZPO)	12
3	VKLJUČEVANJE VARSTVA NARAVE V UPRAVLJANJE VODA	13
4	IZVAJANJE UKREPOV NA PODROČJIH UPRAVLJANJA VODA OB UPOŠTEVANJU VARSTVA NARAVE	18
5	ZAKLJUČKI	19
6	LITERATURA.....	21

Kazalo slik

Slika 1. Grafična ponazoritev deležev vključevanja varstvenih ukrepov na področju upravljanja voda.....	15
---	----

Kazalo preglednic

Preglednica 1. Vrste protipoplavnih ukrepov (Mazi in sod., 2015)	12
Preglednica 2. Razvrstitev varstvenih ciljev po področjih upravljanja voda	16
Preglednica 3. Področja, na katera se nanašajo dejavniki, ki lahko otežijo vključevanje varstva narave v upravljanje voda (FS – finančna sredstva, M-E - monitoring in evidentiranje, P – postopki, N-IP – načrtovanje in izvajanje posegov)	19

POVZETEK

Poročilo »Revizija ukrepov upravljanja voda za obdobje 2014-2020« (v nadaljevanju: Revizija UV) obsega pregled pravnih podlag upravljanja voda v katere se vključuje varstvo narave, pregled načinov vključevanja zahtev s področja ohranjanja narave v segmente upravljanja voda, opredelitev dejavnikov, ki lahko otežijo vključevanje le-teh ter ugotovitev možnosti za izboljšave vključevanja varstva narave v ukrepe na področju upravljanja voda. Zakon o ohranjanju narave (ZON) namreč nalaga zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov iz ratificiranih mednarodnih pogodb na posebnih varstvenih območjih, ki so določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). Zagotavljanje ugodnega stanja na območjih Natura 2000 se dosega z varstvenimi ukrepi. Ti ukrepi so podrobneje določeni v Operativnem programu – programu upravljanja območij Natura 2000 (PUN) in so integrirani tudi na področje vodnega načrtovanja (v ustrezne dele vodnonačrtovalskih dokumentov - načrta upravljanja voda (NUV), načrt upravljanja z morskim okoljem (NUMO) in načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO)), urejanja voda (izvajanje posegov na vodnih in priobalnih zemljiščih) ter rabe voda (podeljevanje vodnih pravic). Vključevanje ciljev ohranjanja narave v upravljanje voda se zagotavlja z naravovarstvenimi smernicami, na področju urejanja in rabe voda pa se poleg naravovarstvenih smernic podajo še strokovna mnenja, ki se v okviru rednih postopkov (npr. pridobitev vodne pravice, vodnega soglasja ali mnenja) tudi upoštevajo. V poročilu »Analiza programa upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020)«, ki je bilo pripravljeno v okviru aktivnosti A.3 projekta LIFE-IP NATURA.SI (v nadaljevanju: Analiza PUN) je bilo ugotovljenih 12 dejavnikov, ki lahko pripeljejo do oteženega upoštevanja varstvenih ciljev na področju upravljanja voda. V Reviziji UV so bili ti dejavniki analizirani z vidika področja na katerega se posamezen dejavnik nanaša. Identificirana so bila štiri področja dejavnikov za oteženo vključevanje varstvenih ciljev v ukrepe na področju upravljanja voda: finančna sredstva, monitoring in evidentiranje, postopki ter načrtovanje in izvajanje posegov. Večina dejavnikov se nanaša na načrtovanje in izvajanje posegov, torej na področje urejanja voda, kar pomeni da je možnost za oteženo vključevanje naravovarstvenih zahtev na področju načrtovanja in izvajanja posegov največja. V naslednjem koraku je ključno, da se ugotovi, kateri ukrepi bodo lahko k zmanjšanju možnosti za oteženo vključevanje naravovarstvenih ciljev v upravljanje voda, s poudarkom na področju urejanja voda, doprinesli največ.

SUMMARY

The report "Water Management Audit for the period 2014-2020" (hereinafter: UV Audit) includes an overview of the legal basis for water management, which includes nature protection, an overview of methods to include nature conservation requirements in water management segments. Further, the factors that may cause difficulties in the integration of nature protection into water management measures and the opportunities for improvements in the integration of nature protection into water management measures were identified. Namely, the Nature Conservation Act (ZON) imposes a favorable state of conservation of species and habitat types from ratified international treaties in special protection areas, which are determined by the Decree on Special Protection Areas (Natura 2000 sites). Ensuring a favorable situation in Natura 2000 sites is based on various measures. These measures are specified in more detail in the Operational Program - Natura 2000 Management Program (PUN) and as such are also integrated in water management activities (in the relevant parts of water planning documents - water management plans (NUV), marine environmental management plan (NUMO) in flood risk management plan) (NZPO), water interventions (implementation of interventions on water and coastal lands) and water use (granting of water rights). The integration of nature conservation objectives into water management is ensured by nature protection guidelines and expert opinions, which are taken into account in the framework of regular procedures (eg acquisition of water rights, water consents or opinions). In the report "Analysis of the Natura 2000 site management program (2015-2020)", which was prepared within the activities A.3 of the LIFE-IP NATURA.SI (hereinafter: PUN analysis) 12 factors that may cause the difficulties in the compliance with nature protection objectives in the field of water management were identified. In the WM Audit, the factors were analyzed in terms of the area to which the individual factors relate. Four areas of activity for improving the inclusion of nature protection objectives in water management were identified: financial resources, monitoring and databases, procedures, planning and the implementation of interventions. Most of the factors relate to the planning and the implementation of interventions, which means that the possibility of difficult integration of nature protection requirements in the field of planning and implementation of interventions is greatest. In the next step, it is crucial to identify which measures can make the greatest contribution to reducing the potential for difficult integration of nature conservation objectives into water management, with a focus on water interventions.

1 Uvod

Poročilo »Revizija ukrepov upravljanja voda za obdobje 2014-2020« (v nadaljevanju: Revizija UV) pripravljeno v okviru akcije A.4.3 projekta LIFE-IP NATURA.SI vsebuje kratek povzetek pravnih podlag upravljanja voda, kjer se vključuje varstvo narave, pregled načinov vključevanja zahtev s področja ohranjanja narave v upravljanje voda, opredelitev dejavnikov, ki lahko otežijo vključevanje varstva narave v upravljanje voda ter ugotovitev možnosti za izboljšave vključevanja varstva narave v ukrepe na področju upravljanja voda.

Zakon o ohranjanju narave (ZON) nalaga zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov iz ratificiranih mednarodnih pogodb na posebnih varstvenih območjih, ki so določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Natura 2000). Ugodno stanje vrst in habitatnih tipov se dosega z varstvenimi ukrepi. Ti ukrepi so podrobneje določeni v Operativnem programu – programu upravljanja območij Natura 2000 (PUN), ki v samem bistvu določa okvir ekoloških zahtev vrst oziroma habitatnih tipov in ukrepe za zagotavljanje ciljev na območjih Natura 2000 (to je doseganje ugodnega stanja 110 vrst in habitatnih tipov, ki so v odvisnosti od vode). Naravovarstveni cilji območij Natura 2000 vključujejo tudi cilje, ki so vezani na vode. Za doseganje ciljev PUN pri izvajanju ukrepov upravljanja voda pa se upravljanje voda upira na naravovarstvene usmeritve¹, ki jih je ZRSVN pripravil v okviru celovite presoje vplivov na okolje za načrt upravljanja voda. Ukrepi upravljanja voda so vezani predvsem na zmanjševanje vpliva sprememb hidromorfoloških lastnosti površinskih voda ter sprememb količinskega in kemijskega stanja podzemnih voda in kot taki posredno naslavljajo naravovarstvene cilje.

Varstveni ukrepi s področja ohranjanja narave se vključujejo v upravljanje voda, in sicer v ustrezne dele vodnonačrtovalskih dokumentov - načrta upravljanja voda (NUV), načrt upravljanja z morskim okoljem (NUMO) in načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO), urejanje voda (izvajanje posegov na vodnih in priobalnih zemljiščih) ter rabo voda (podeljevanje vodnih pravic). Skladnost ukrepov upravljanja voda s cilji ohranjanja narave se na področju načrtovanja zagotavlja preko naravovarstvenih smernic, na področju urejanja in rabe voda pa se poleg naravovarstvenih smernic podajo še strokovna mnenja, ki se v okviru rednih postopkov (npr. pridobitev vodne pravice, vodnega soglasja ali mnenja) tudi upoštevajo.

V programu ukrepov NUV (PU NUV) je posebej določen temeljni ukrep za območja Natura 2000, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda in ostala območja s posebnimi zahtevami. Gre za ukrep »OPZ2a – Zagotavljanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov v odvisnosti od vode na območjih Natura 2000«. Ukrep OPZ2a izhaja iz predpisov, ki urejajo ohranjanje narave in se na področju upravljanja voda že izvaja na podlagi zakonov in na njihovi podlagi izdanih izvršilnih predpisov.

---

¹ Naravovarstvene usmeritve za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih na vodnem območju Donave:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NUV/7f9fb06e94/Naravovarstvene_usmeritve_VO_Donava.pdf

(vpogledano 28. 4. 2021) in Naravovarstvene usmeritve za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih voda na vodnem območju Jadranskega morja:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NUV/3db745017b/Naravovarstvene_usmeritve_VO_Jadransko_morje.pdf

(vpogledano 28. 4. 2021).

V okviru aktivnosti A.3 projekta LIFE-IP NATURA.SI je bilo pripravljeno poročilo »Analiza programa upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020)« (v nadaljevanju: Analiza PUN), ki deloma že obsega analizo vključevanja naravovarstvenih ciljev iz PUN za obdobje 2015–2020 v upravljanje voda. V Analizi PUN so bili ugotovljeni dejavniki, ki predstavljajo možnosti za oteženo vključevanje varstvenih ciljev na področju upravljanja voda. Identificirani dejavniki se nanašajo na vključevanje in spremljanje izvajanja PUN varstvenih ciljev in ukrepov, in kot taki lahko a) onemogočajo vključevanje PUN varstvenih ciljev in ukrepov v okviru upravljanja voda, ali pa b) onemogočajo izvedbo poglobljene analize izvajanja PUN varstvenih ciljev in ukrepov.

Revizija UV nadgrajuje ugotovitve Analize PUN, tako da analizira področja dejavnikov, ki lahko otežujejo vključevanje varstvenih ciljev v ukrepe na področju upravljanja voda ter v nadaljevanju predstavlja možnosti za izboljšave vključevanja naravovarstvenih ciljev in ukrepov z vidika upravljanja voda.

2 Zakoni in predpisi upravljanja voda

Osnova upravljanja voda je skrbno načrtovanje voda, ki temelji na Zakonu o vodah (ZV-1)² in Zakonu o varstvu okolja (ZVO-1)³. ZV-1 za upravljanje voda določa pripravo načrtov upravljanja voda (NUV), načrt upravljanja z morskim okoljem (NUMO) in načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO). Trenutno so v okviru vodnega načrtovanja v veljavi sledeči predpisi:

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021 (v nadaljevanju: NUV II),

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021 (v nadaljevanju: NUV II),

Program ukrepov upravljanja voda (v nadaljevanju: PU NUV),

Načrt upravljanja z morskim okoljem za obdobje 2017-2021 (v nadaljevanju: NUMO),

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje 2017-2021 (v nadaljevanju: NZPO).

2.1 Načrta upravljanja voda (NUV) in program ukrepov upravljanja voda (PU NUV)

Na podlagi ZV-1, v katerega so prenesena določila vodne direktive (Direktiva 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike), sta bila v letu 2016 sprejeta Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021 in Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021 (NUV II).

---

² Zakon o vodah: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/37466> (vpogledano: 28.4.2021)

³ Zakon o varstvu okolja, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/72890> (vpogledano 28. 4. 2021).

Poglavitni namen NUV je opredelitev ciljev doseganja dobrega stanja površinskih in podzemnih voda, preprečevanje nadaljnjega slabšanja stanja vodnih ekosistemov, spodbujanje trajnostne rabe vode ter zagotavljanje večjega varstva in izboljševanje vodnega okolja.

Na podlagi ZV-1 je vlada v letu 2016 za izvedbo ciljev, opredeljenih v NUV II, s sklepom sprejela Program ukrepov upravljanja voda (PU NUV)⁴, ki zajema vse potrebne ukrepe za doseganje dobrega stanja voda oz. vseh predpisanih okoljskih ciljev za vse površinske in podzemne vode do konca načrtovalskega obdobja.

V skladu z 11. členom vodne direktive, program ukrepov vključuje t. i. temeljne ukrepe (ukrepi Skupnosti in drugi zakonsko predpisani ukrepi) in dopolnilne ukrepe (ukrepi, ki so poleg temeljnih še potrebni za doseganje dobrega stanja voda in drugih okoljskih ciljev).

Temeljni ukrepi so torej ukrepi, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje EU in so tudi v slovenskem pravnem redu že v veljavi in se izvajajo na podlagi veljavne zakonodaje s področja:

- voda,
- varstva okolja,
- ohranjanja narave,
- ribištva,
- kmetijstva,
- gozdarstva,
- rudarstva,
- infrastrukture
- ali druge zakonodaje, kjer so določeni ukrepi ali režimi, ki se nanašajo na vode.

Temeljni ukrepi v okviru PU NUV se delijo na temeljne ukrepe »a« in temeljne ukrepe »b«. Temeljni ukrepi »a« so tisti, ki se dejansko že izvajajo v praksi, temeljni ukrepi »b« pa so ukrepi upravne ali administrativne narave in določajo aktivnosti, ki so potrebne, da se izboljša učinkovitost ali odpravi zaznane vrzeli pri izvajanju temeljnih ukrepov »a«.

Temeljni ukrepi »a« se nanašajo na področja: varstvo voda (zmanjševanje onesnaževanja, hidromorfoloških in bioloških obremenitev, območja s posebnimi zahtevami in na ukrepe, vezane na upravljanje voda), raba voda (spodbujanje trajnostne rabe in dovoljevanje rabe) in urejanje voda (ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, varstvo pred škodljivim delovanjem voda, vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč in izboljšanje hidromorfološkega stanja voda). Pomembno je zavedanje, da se ukrepi na posameznih področjih povezujejo z ukrepi na drugih področjih, kar se tudi upošteva. Ključno je, da vsi ukrepi urejanja voda upoštevajo cilje upravljanja voda, torej tudi varstva voda in rabe voda.

V PU NUV je posebej določen temeljni ukrep za območja Natura 2000, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda in ostala območja s posebnimi zahtevami. Gre za ukrep OPZ2a – Zagotavljanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov v odvisnosti od vode na območjih Natura 2000. Ukrep izhaja iz predpisov, ki urejajo ohranjanje narave in se na področju upravljanja voda že izvajajo na podlagi zakonov in na njihovi podlagi izdanih izvršilnih predpisov. Ukrep OPZ2a nalaga presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov ali posegov v naravo na varstvene cilje območij Natura 2000. Presoja je treba izvesti za plane,

---

⁴ Program ukrepov upravljanja voda, objavljen v uradnem listu: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-3199/uredba-o-spremembah-in-dopolnitvah-uredbe-o-podrobneisi-vsebini-in-nacinu-priprave-nacrta-upravljanja-voda> (vpogledano 28.4.2021).

programe, načrte, prostorske ali druge akte, kar je del celovite presoje vplivov na okolje, izvedene na podlagi predpisov o varstvu okolja, ki predstavljajo sistemski okvir za ohranjanje narave. Za ostale posege v naravo je presoja sprejemljivosti določena v okviru okoljevarstvenega soglasja, naravovarstvenega soglasja, dovoljenja za poseg v naravo oziroma drugega dovoljenja (npr. vodnega dovoljenja), posredno pa tudi v okviru izdaje drugih vodnih pravic (npr. določitve ekološko sprejemljivega pretoka). Zmanjšanje možnega bistvenega negativnega vpliva posegov, kot so gradnje državne vodne infrastrukture in izvajanje vzdrževalnih del na vodnih in priobalnih zemljiščih poteka v okviru navedenih postopkov.

Varovanje ostalih območij z naravovarstvenim statusom (naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij, zavarovanih območij in biotske raznovrstnosti izven območij z naravovarstvenim statusom), se ravno tako zagotavlja v okviru mehanizma presoje vplivov na okolje. Presoja vplivov planov in posegov se za:

- zavarovana območja izvede v enakem obsegu, kot je navedeno za območja Natura 2000; na ravni planov se v okviru celovite presoje vplivov na okolje izvede presoja sprejemljivosti. Zavarovana območja so obravnavana v dodatku za varovana območja okoljskega poročila. Na ravni posegov se vplive planov na zavarovana območja presodi v okviru presoje sprejemljivosti posega v okviru okoljevarstvenega in naravovarstvenega soglasja ter dovoljenja za poseg v naravo,
- naravne vrednote izvede v okviru celovite presoje vplivov planov na okolje, okoljevarstvenega soglasja in naravovarstvenega soglasja,
- ekološko pomembna območja in zavarovane vrste, habitatne tipe izven območij z naravovarstvenim statusom izvede v okviru celovite presoje vplivov planov na okolje in v okviru presoje vplivov na okolje, če se ta izvaja zaradi drugih razlogov.

Nadaljnji varstveni ukrepi so ukrepi po ZON in ukrepi po drugih predpisih, ki lahko prispevajo k ohranitvi območij Natura 2000, kamor se uvrščajo tudi načrti upravljanja naravnih dobrin. Ti varstveni ukrepi so podrobneje določeni v Operativnem programu – programu upravljanja območij Natura 2000 (PUN2000). Ta program določa ukrepe za zagotavljanje ciljev na območjih Natura 2000 (to je doseganje ugodnega stanja 110 vrst in habitatnih tipov, ki so v odvisnosti od vode). Ukrepi upravljanja voda so vezani predvsem na zmanjševanje vpliva sprememb hidromorfoloških lastnosti površinskih voda ter sprememb količinskega in kemijskega stanja podzemnih voda. PUN2000 v okviru upravljanja naravnih dobrin (vode), zato določa okvir ekoloških zahtev vrst oziroma habitatnih tipov, ki se vključujejo v ustrezne dele načrtov upravljanja voda z uporabo naravovarstvenih smernic. Na nekaterih območjih program vključuje tudi izvedbo renaturacij.

Poleg temeljnih ukrepov ima NUV tudi dopolnilne ukrepe, ki so prav tako pomembni za varstvene cilje – predvsem ukrepi, ki so vezani na izboljšanje hidromorfološkega stanja voda: DUDDS5.2 - Izvedba ukrepov za zmanjšanje negativnega vpliva regulacij in drugih ureditev vodotokov, zadrževalnikov, jezer in obalnega morja na stanje voda, DUDDS4 - Izvedba ukrepov za zmanjšanje negativnega vpliva rabe tal v obrežnem pasu na stanje voda, DUDDS26 - Izvedba ukrepov za zmanjšanje negativnega vpliva osuševanja zemljišč na stanje voda (Repnik Mah in sod., 2016).

2.2 Načrt upravljanja z morskim okoljem (NUMO)

Na podlagi ZV-1, v katerega so prenesena določila morske direktive, je bil v letu 2017 sprejet Načrt upravljanja z morskim okoljem⁵ (v nadaljevanju: NUMO).

Morska direktiva (Direktiva 2008/56/ES) je prvi zakonodajni instrument na področju biotske raznovrstnosti morja in oceanov v EU, ki izrecno določa cilj, da se ohrani biotska raznovrstnost kot temelj za doseganje dobrega okoljskega stanja. Ključno je, da je treba dejavnosti, povezane z morjem, izvajati in načrtovati tako, da ohranjamo morsko okolje v dobrem stanju.

Morska direktiva kot učinkovit ukrep za ohranjanje biodiverzitete določa vzpostavitev mreže morskih zavarovanih območij. Tako tudi NUMO navaja, da je potrebno vzpostaviti mrežo morskih zavarovanih območij, na katerih mora upravljanje potekati učinkovito, in tako zagotavljati varstvo vseh elementov biotske raznovrstnosti slovenskega morja. Namreč na globalnem nivoju so podpisnice Konvencije o biološki raznovrstnosti, med katerimi je tudi Slovenija, v Strateškem načrtu konvencije 2011-2020 kot enega od strateških ciljev opredelile tudi, da bo do leta 2020 na svetovni ravni zavarovanih najmanj 10% obalnih in morskih območij.

Program ukrepov (PU NUMO) je izvedbeni del NUMO 2017-2021, s katerim se zagotavlja doseganje in ohranjanje dobrega stanja morskega okolja do leta 2020. PU NUMO prav tako kot PU NUV zajema temeljne in dopolnilne ukrepe. Poleg tega PU NUMO zajema tiste temeljne ukrepe, ki so že zajeti v PU NUVII in so relevantni tudi za izvajanje morske direktive.

2.3 Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO)

Na podlagi ZV-1, v katerega so prenesena določila poplavne direktive (Direktiva 2007/60/ES o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti), je bil v letu 2017 sprejet Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje 2017-2021⁶ (v nadaljevanju: NZPO). Ta oblikuje cilje in ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Ukrepi so v Slovenskem katalogu protipoplavnih ukrepov združeni v 20 protipoplavnih ukrepov, ki se v grobem delijo na gradbene in negradbene ukrepe (Mazi in sod., 2015). Ti ukrepi so:

Preglednica 1. Vrste protipoplavnih ukrepov (Mazi in sod., 2015)

U1	Določevanje in upoštevanje poplavnih območij
U2	Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda
U3	Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih
U4	Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa

⁵ Načrt upravljanja z morskim okoljem, objavljen v uradnem listu: https://www.uradni-list.si/files/RS_-2017-041-02130-OB~P001-0000.PDF (vpogledano 15. 10. 2020).

⁶ Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje 2017-2021: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NZPO/606504549e/nzpo_2017_2021.pdf, (vpogledano 15. 10. 2020).

U5	Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti
U6	Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti
U7	Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov
U8	Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov
U9	Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev
U10	Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč
U11	Izvajanje rečnega nadzora
U12	Protipoplavno upravljanje vodnih objektov
U13	Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda
U14	Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavih
U15	Napovedovanje poplav
U16	Opozarjanje v primeru poplav
U17	Interventno ukrepanje ob poplavih
U18	Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavih
U19	Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov
U20	Sistemske, normativne, finančne in druge ukrepe

NZPO se drži načela, da je za zmanjšanje poplavne ogroženosti najpomembneje preprečiti vnos novega škodnega potenciala na območja poplavne nevarnosti. Ključno je, da mora biti poudarek pri načrtovanju protipoplavnih ukrepov na t.i. negradbenih ukrepih, ki so upravljavsko dolgoročno najmanj problematični, najučinkovitejši in najcenejši. Nekateri izmed njih (npr. dopuščanje oz. ohranjanje naravnega razlivanja viškov visokih voda čim bolj v povirju, z zavarovanjem pomembnih razlivnih površin pred posegi) pa zmanjšujejo tudi obseg in število gradbenih ukrepov, ki ponavadi pomenijo hidromorfološko obremenitev voda in s tem slabšanje stanja vodnih in obvodnih ekosistemov, s čimer se bistveno pripomore tudi k ohranjanju biodiverzitete.

3 Vključevanje varstva narave v upravljanje voda

Na podlagi ZV-1, ki povzema določila Vodne direktive, je v upravljanju voda zajeto varstvo narave. ZV-1 v 5. členu namreč narekuje, da je treba rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča programirati, načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanja voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov, ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Za posebna varstvena območja Natura 2000 pa je Vlada RS nadalje za varstvo le-teh sprejela Program upravljanja območij Natura 2000 (PUN). Namen programa je za veljavno obdobje opredeliti obveznosti varstva posebnih varstvenih območij – območij Natura 2000 – in zagotoviti izpolnitev enega od ciljev Evropske unije, ki nam ga nalaga. To je zagotavljanje

ugodnega stanja ohranjenosti evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov (HT). Z izvajanjem tega programa bo vlada prispevala k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Trenutno je v veljavi Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020⁷.

V PUN so podrobneje opredeljeni varstveni cilji in ukrepi na območjih Nature 2000. Območja Natura 2000 imajo poseben status na področju ohranjanja narave in so določena kot najprimernejša območja za ohranjanje ali doseganje ugodnega stanja vrst, habitatov in habitatnih tipov. Z vidika upravljanja voda so pomembna predvsem območja, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost vode. V Sloveniji je določenih 203 tovrstnih območij.

Upravljanje voda je tako posledično pomembno tudi za ohranjanje biotske raznovrstnosti in doseganje ugodnega stanja ohranjenosti območij, ki so delno ali v celoti odvisni od vode. Zato je način upravljanja voda bistven za njihovo ohranjanje. Upravljanje voda se izvaja ob upoštevanju vodovarstvenih predpisov, NUV in PU NUV, NUMO in NZPO, naravovarstvenih predpisov na podlagi ZON in ZVO-1, kot tudi PUN. Upravljanje voda zajema tako upravljanje v posebnih varstvenih območjih kot tudi izven njih.

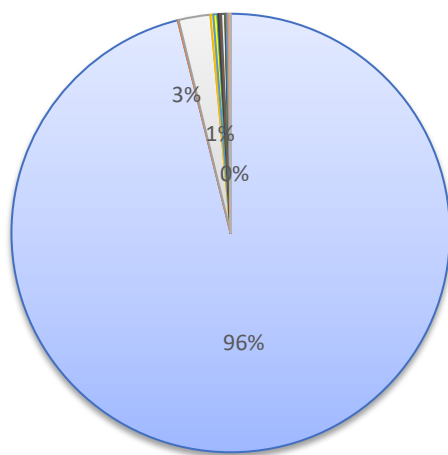
V Analizi PUN je bilo ugotovljeno, da PUN za področje upravljanja voda najpogosteje navaja varstveni ukrep »vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja z vodami in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov«, sledi varstveni ukrep »vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice«, ostali varstveni ukrepi pa so redkeje zastopani (Slika 1).

---

⁷Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020:

http://www.natura2000.si/fileadmin/user_upload/Dokumenti/Zakonodaja/PUN_ProgramNatura.pdf, (vpogledano 15. 10. 2020).

Varstveni ukrepi na področju upravljanja voda

- vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov
- vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda, NZPO in druge programe na področju urejanja voda z načrtovanjem sektorskih ukrepov
- vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice
- nadaljevati redni monitoring voda ARSO
- vključiti varstveni cilj v Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda
- vključiti varstveni cilj v dovoljenje za rabo vod oz. koncesijsko pogodbo
- sprejeti odlok o prepovedi sidranja oz. vzpostavitvi priveznih mest
- renaturirati hidrološki režim
- vključiti izvir v redni monitoring voda ARSO
- renaturirati
- vključiti lokacijo v redni monitoring voda ARSO
- sistemsko urediti mejne vrednosti za izpuste iz čistilnih naprav, ki vplivajo na kraški vodonosnik - sprememba zakonodaje
- urediti vodni kataster
- odkupiti zemljišča
- vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice - Draga pri Igu

Slika 1. Grafična ponazoritev deležev vključevanja varstvenih ukrepov na področju upravljanja voda

Varstveni cilji v posebnih varstvenih območjih so v Analizi PUN razdeljeni po področjih upravljanja voda in sicer na urejanje voda, varstvo voda, rabo voda in drugo (Preglednica 2). Zakonodaja in monitoring, ki se ne navezujeta ciljno na navedena tri področja, sta bila razvrščena v kategorijo drugo. Ugotovljeno je bilo, da se največ varstvenih ciljev nanaša na urejanje voda.

Preglednica 2. Razvrstitev varstvenih ciljev po področjih upravljanja voda

Področja upravljanja voda			
Urejanje voda	Varstvo voda	Raba voda	Drugo
<ul style="list-style-type: none"> - hidrološki režim - jarki - mir - morje - mrtvice - prehodnost - sedimenti - stoječe vode - struga vodotoka - tujerodne vrste - vegetacija - vrsta 	<ul style="list-style-type: none"> - kakovost vode 	<ul style="list-style-type: none"> - obratovanje - odvzem vode - plovba - ribogojstvo - vrsta 	<ul style="list-style-type: none"> - zakonodaja - monitoring

Nadalje so, poleg varstvenih ciljev v PUN, opredeljeni tudi podrobnejši varstveni cilji. Iz Analize PUN sledi, da se za področje upravljanje voda najpogosteje pojavlja podrobnejši varstveni cilj »ohrani se naravna hidromorfologija voda«, sledita podrobnejša varstvena cilja »ohrani se obrežna vegetacija« in »ohrani se strukturirana struga in brežine vodotoka«. Vsi trije cilji se navezujejo na ohranjanje stanja. Med podrobnejšimi cilji, ki se navezujejo na obnovitev stanja (torej izboljšanje), se najpogosteje pojavlja cilj »obnovi se naravna hidromorfologija voda«.

V okviru poročila Analiza PUN je bila narejena tudi analiza vključevanja varstvenih ciljev in ukrepov v segmente upravljanja voda. Vključevanje varstvenih ciljev in ukrepov je bilo v Analizi PUN analizirano za tri segmente, in sicer za i) vključevanje v vodno načrtovalske dokumente, ii) vključevanje v izvajanje posegov v okviru urejanja voda in iii) vključevanje v postopke podeljevanja vodnih pravic.

Analiza vključevanja PUN varstvenih ciljev in izvajanja PUN varstvenih ukrepov je bila pripravljena ob upoštevanju, da MOP in DRSV v okviru upravljanja voda ne izvajata ciljnih aktivnosti za doseganje ciljev PUN, temveč da se PUN varstveni cilji in ukrepi posredno vključujejo v načrte s področja upravljanja voda, programe del vezane na urejanje vodotokov in postopke podeljevanja vodnih pravic. Vključevanje poteka preko izvajanja presoje sprejemljivosti načrtov in drugih dokumentov, pri katerih MOP in DRSV sodelujeta z ZRSVN. Naravovarstvene vsebine se tako preko ZRSVN mnenj in naravovarstvenih smernic vključuje v postopke upravljanja voda.

DRSV PUN varstvene cilje in ukrepe vključuje skozi pridobljene naravovarstvene smernice in mnenja, ki jih v okviru postopkov pripravlja ZRSVN. Ukrepi se preko naravovarstvenih smernic vključujejo v načrte upravljanja voda (NUV II, PU NUV, NZPO in NUMO), za katere je bilo v okviru CPVO postopkov ugotovljeno, da ustrezno vključujejo pripravljene smernice. Za območja Natura 2000, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda, je to določeno v okviru temeljnih ukrepov PU NUV, kar je podrobneje opisano v poglavju 3 poročila Analiza PUN.

Z namenom vključevanja naravovarstvenih zahtev v NUV so bile na podlagi 97. člena ZON s strani ZRSVN pripravljene naravovarstvene smernice. Naravovarstvene smernice povzemajo vsebine PUN in obsegajo splošne usmeritve za urejanje porečij, podrobnejše usmeritve za posamezne vodotoke določenih porečij in konkretne, lokacijsko opredeljene usmeritve (npr. renaturacije, prehodnost za ribe). V okviru priprave NUV II so bile s strani ZRSVN pripravljene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo oz. ohranitev ugodnega stanja za območja, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status. Slednje so podrobneje opredeljene v Naravovarstvenih usmeritvah za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih na vodnem območju Donave⁸ in Naravovarstvenih usmeritvah za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih na vodnem območju Jadranskega morja⁹. Naravovarstvene usmeritve opredeljujejo nabor varstvenih ukrepov po porečjih in povodjih, tako da so podane skupne usmeritve za vse vodotoke določenega porečja oziroma povodja (porečje Mure, Drave, Savinje, zgornje Save, srednje Save, spodnje Save ter povodji Soče in jadranskih rek z morjem) in podrobnejše usmeritve za posamezne vodotoke določenega porečja oziroma povodja (upravljalvske cone). Usmeritve izhajajo iz ekoloških zahtev vrst in habitatnih tipov ter groženj na posameznem vodotoku. Usmeritve naslavlajo predvsem področje urejanja voda – čiščenje obrežne zarasti in vodne vegetacije, vzdrževanje ter izvedbo novih obrežnih zavarovanj in vodnih objektov, zveznost vodnega toka in tudi čas izvajanja del. Pri večini ukrepov PU NUV in pri izvajanju le-teh je potrebno upoštevati podrobnejše naravovarstvene usmeritve. Pri določenih ukrepih se v okviru rednih postopkov (npr. pridobitev vode pravice, vodnega soglasja ali mnenja) upoštevajo naravovarstvene smernice in strokovna mnenja. V nekatere ukrepe se PUN varstveni cilji in ukrepi vključujejo neposredno preko zakonodaje s področja narave, v številne ukrepe pa se PUN varstveni cilji in ukrepi vključujejo posredno preko zasledovanja okoljskih ciljev vezanih na stanje voda.

Za NZPO je ZRSVN pripravil naravovarstvene smernice, v katerih je podal podrobnejše in specifične usmeritve za urejanja voda. Prav tako je ZRSVN z MOP in pripravljavcem okoljskega poročila v kasnejšem postopku izdelave CPVO sodeloval pri obravnavi naravovarstvenih vsebin in vključevanju naravovarstvenih smernic v okviru izvedenega okoljskega poročila.

Za NUMO je bil izveden postopek CPVO, kjer je ZRSVN sodeloval z MOP in pripravljavcem okoljskega poročila. ZRSVN je pred izvedbo postopka CPVO za NUMO podal naravovarstvene smernice, s katerimi je za območja, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelil usmeritve in izhodišča za varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter pogoje za varstvo zavarovanih območij.

DRSV vključuje PUN varstvene cilje in ukrepe tudi v izvajanje posegov v vodotoke v okviru urejanja voda. V skladu z ZV-1 DRSV izvaja redna vzdrževalna dela na vodni infrastrukturi. Vsebinsko so ta dela na letnem nivoju opredeljena v letnih programih dela. Že v fazi priprave letnih programov se s strani ZRSVN pridobi smernice za programe, ki se jih ustrezno vključi (upoštevanje vpliva na zavarovana ali drugače pomembna območja s področja okolja in narave). Pred fizično izvedbo investicijskih vzdrževalnih del se za konkreten objekt pridobi

---

⁸https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NUV/7f9fb06e94/Naravovarstvene_usmeritve_VO_Donava.pdf
(vpogledano 28.4.2021)

⁹https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NUV/3db745017b/Naravovarstvene_usmeritve_VO_Jadransko_morje.pdf
(vpogledano 28.4.2021)

dovoljenje za poseg v naravo. Smernice za letne programe so bile prvič pridobljene za letne programe za leto 2017. Priprava letnih programov poteka po protokolu, usklajenem v letu 2018 (DRSV in ZRSVN, 2018). Pred samo fizično izvedbo vzdrževalnih del, se za konkreten objekt pridobi tudi dovoljenje za poseg v naravo, tako da je kontrola izvajanja in upoštevanja letnih smernic s področja narave zagotovljena.

Za sanacije MOP pridobiva naravovarstvene smernice, ki jih ob potrditvi na Vladi priloži sanacijskim programom. Na območjih s posebnim statusom z vidika ohranjanja narave, kljub temu, da gre za vzdrževalna dela v javno korist, DRSV pridobiti mnenje ZRSVN za izvedbo posegov, ki je podlaga za izdajo naravovarstvenega soglasja.

DRSV pripravlja tudi investicije po ustaljenih postopkih priprave projektne dokumentacije in pridobitve gradbenega dovoljenja. V okviru teh postopkov se pridobivajo mnenja, projektni pogoji s strani ZRSVN in ZZRS, ki se upoštevajo, saj v nasprotnem primeru projekt ne more pridobiti gradbenega dovoljenja.

Tudi na področju rabe voda DRSV PUN varstvene cilje in ukrepe vključuje v okviru podeljevanja vodnih pravic. DRSV sicer ne izvaja ciljnih aktivnosti za doseganje ciljev PUN temveč, na podlagi vloge stranke, odloči o pogojih za izvajanje posebne rabe vode. Pri tem se opre na strokovno mnenje ZRSVN. Pogoji rabe, ki izhajajo iz naravovarstvenih usmeritev ali smernic po predpisih o ohranjanju narave, so skladno z določili ZV-1 sestavni del pogojev za posebno rabo vode. V ta namen upravni organ v postopkih izdaje vodnega dovoljenja (VD) pridobi mnenje ZRSVN, v katerem so določene varstvene in razvojne usmeritve ter varstveni režimi, ki služijo kot podlaga za določitev pogojev za izvajanje vodne pravice. Upravni organ pri presoji pogojev ne upošteva tistih, ki se nanašajo na poseg v prostor, potreben za izvajanje posebne rabe vode. Za vključevanje varstvenih ciljev v koncesijske pogodbe je pristojen MOP v postopkih podeljevanja vodnih pravic.

4 Izvajanje ukrepov na področjih upravljanja voda ob upoštevanju varstva narave

Ukrepi na področju upravljanja voda se izvajajo ob upoštevanju naravovarstvenih ciljev. Kljub temu je bilo v Analizi PUN ugotovljenih 12 dejavnikov, ki lahko otežijo vključevanje varstvenih ciljev v ukrepe na področju upravljanja voda. Z namenom zmanjšanja možnosti za oteženo vključevanje naravovarstvenih ciljev in določitve ključnih ukrepov za izboljšanje vključevanja varstvenih ciljev v upravljanje voda je ključno, da se prepozna kje se lahko ti dejavniki najbolj pogosto pojavijo. S tem namenom so bili dejavniki analizirani z vidika področja, na katerega se posamezen dejavnik nanaša. Ta področja predstavljajo tudi področja možnih ukrepov za izboljšave vključevanja varstva narave v upravljanje voda.

Identificirana so bila štiri področja:

- a) finančna sredstva,
- b) monitoring in evidentiranje,
- c) postopki, ter
- d) načrtovanje in izvajanje posegov (Preglednica 1).

V okviru Revizije UV je prepoznano, da se večina dejavnikov nanaša na načrtovanje in izvajanje posegov, torej na področje urejanja voda. To področje naslavlja tudi največ varstvenih ciljev, kar je bilo ugotovljeno v Analizi PUN. Ključno je, da se v nadaljevanju ugotovi najbolj učinkovite ukrepe za izboljšanje vključevanja naravovarstvenih ciljev v upravljanje voda s poudarkom na področju načrtovanja in izvajanja posegov (urejanja voda).

Preglednica 3. Področja, na katera se nanašajo dejavniki, ki lahko otežijo vključevanje varstva narave v upravljanje voda (FS – finančna sredstva, M-E - monitoring in evidentiranje, P – postopki, N-IP – načrtovanje in izvajanje posegov)

DEJAVNIK	PODROČJE
1 pomanjkanje sredstev za izvedbo ukrepov za doseganje PUN varstvenih ciljev	FS
2 nejasna opredelitev vplivnih in drugih območij izven območij Natura 2000, na katerih je potrebno zasledovati varstvene cilje	N-IP
3 neskladnost ciljev in nejasna določitev prioriteten ciljev	N-IP
4 prepozno vključevanje varstvenih ciljev v načrtovanje in upravljanje voda in presplošni PUN varstveni cilji	N-IP
5 dolgotrajni postopki za pridobitev soglasij in dovoljenj za izvedbo posegov,	P
6 dodatne naravovarstvene zahteve za spremembo (prilagoditev) ureditev v okviru sanacijskih in vzdrževalnih del	N-IP
7 odsotnost sektorja narave v okviru izvajanja intervencij ob izrednih dogodkih	N-IP
8 otežena termimska uskladitev izvajanja del na terenu	N-IP
9 pomanjkanje ustreznih predlogov za izvedbo posegov v vodotoke in primerov dobrih praks	N-IP
10 neizvajanje monitoringa učinkovitosti izvedenih ukrepov za doseganje varstvenih ciljev	M-E
11 pomanjkljiva evidenca upoštevanih PUN varstvenih ciljev in izvedenih PUN varstvenih ukrepov	M-E
12 oteženo pregledovanje PUN varstvenih ciljev in ukrepov	M-E

5 Zaključki

Poročilo Revizija UV vsebuje pregled pravnih podlag upravljanja voda, kjer se vključuje varstvo narave, načinov vključevanja zahtev s področja ohranjanja narave v upravljanje voda, opredelitev dejavnikov, ki lahko otežijo vključevanje naravovarstvenih zahtev v upravljanje voda ter ugotovitev možnosti za izboljšave vključevanja varstva narave v ukrepe na področju upravljanja voda.

DRSV ukrepe za izboljšanje stanja zavarovanih vrst, habitatnih tipov izvaja preko ukrepov upravljanja voda, katerih postopek določanja je opredeljen z zakoni in pravilniki. Eden od glavnih aktov, ki zajema potrebne ukrepe za doseganje stanja voda je PU NUV, ki nalaga, da je pri izvajanju potrebno upoštevati podrobnejše naravovarstvene usmeritve. Pri določenih ukrepih se tako v okviru rednih postopkov (npr. pridobitev vode pravice, vodnega soglasja ali mnenja) upoštevajo naravovarstvene smernice in strokovna mnenja. V nekatere ukrepe se PUN varstveni cilji in ukrepi vključujejo neposredno preko zakonodaje s področja narave, v številne ukrepe pa se varstveni cilji in ukrepi vključujejo posredno preko zasledovanja okoljskih ciljev vezanih na stanje voda.

Nadalje DRSV vključuje ukrepe za izboljšanje stanja narave tudi pri izvajanju posegov v vodotoke v okviru urejanja voda. V skladu z ZV-1 DRSV načrtuje redna vzdrževalna dela na vodni infrastrukturi, pri čemer se upošteva naravovarstvene smernice in mnenja. Vsebinsko so ta dela na letnem nivoju opredeljena v letnih programih dela. Že v fazi priprave programov se s strani ZRSVN za zavarovana ali drugače pomembna območja s področja okolja in narave pridobi smernice na programe, ki se jih ustrezno vključi. Pred fizično izvedbo investicijskih vzdrževalnih del pa se za konkreten objekt pridobi dovoljenje za poseg v naravo. Prav tako DRSV pridobi mnenje ZRSVN za izvajanje sanacijskih del.

Strokovna naravovarstvena mnenja ZRSVN se prav tako vključujejo pri podeljevanju vodne pravice, kjer mnenje ZRSVN služi DRSV kot dodatna podlaga za določitev pogojev za izvajanje vodne pravice.

V upravljanju voda na zavarovanih območjih DRSV PUN varstvene cilje zasleduje z izvajanjem varstvenih ukrepov, kjer pa največji delež zajema ukrep »vključevanje varstvenih ciljev v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov«. Največ PUN varstvenih ciljev se nanaša na področje urejanja voda.

Ukrepi na področju upravljanja voda se izvajajo ob upoštevanju naravovarstvenih ciljev, še vedno pa so možne izboljšave. V Analizi PUN je bilo ugotovljenih 12 dejavnikov, ki lahko otežijo vključevanje varstvenih ciljev na področju upravljanja voda. V Reviziji UV je bilo ugotovljeno, da se ti dejavniki nanašajo na: finančna sredstva, postopke, monitoring in evidentiranje ter največ na načrtovanje in izvajanje posegov. Ta področja hkrati predstavljajo tudi področja možnih ukrepov za izboljšave vključevanja varstva narave v upravljanje voda. Na podlagi rezultatov Revizije UV je ključno, da se v nadaljnjem poročilu »Analiza ključnih ukrepov upravljanja voda za izboljšanje stanja vrst Natura 2000, habitatov in habitatnih tipov« (Analiza IINUUV), pripravljenem v okviru aktivnosti A.4.3 projekta LIFE-IP NATURA.SI analizira možne ukrepe za izboljšanje izvajanja naravovarstvenih ukrepov z vidika upravljanja voda in ugotovi najbolj učinkovite ukrepe za izboljšanje vključevanja naravovarstvenih ciljev v upravljanje voda s poudarkom na področju načrtovanja in izvajanja posegov (urejanja voda).

6 Literatura

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike.

Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (Besedilo velja za EGP).

Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morskem strategiji).

DRSV, 2018. Splošne smernice s področja upravljanja z vodami. Ljubljana, julij, 2018.

Mazi, T., Ajdič M., Anzeljc D., Stele Jeglič M., Bizjak A. (2015). Priprava kataloga gradbenih in negradbenih protipoplavnih ukrepov. 26. Mišičev vodarski dan, 2015.

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021. Ljubljana, oktober 2016 (Vlada RS).

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021. Ljubljana, oktober 2016 (Vlada RS). Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2017-2012 (NZPO SI). Ljubljana, 27. 7. 2017 (Vlada RS).

Načrt upravljanja z morskim okoljem 2017-2021. Ljubljana, 2017 (Vlada RS).

Pravilnik o vrstah in obsegu nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb urejanja voda (Uradni list RS, št. 57/06 in 60/16).

Program ukrepov upravljanja z vodami na podlagi prvega odstavka 57. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) (oktober, 2016).

Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020). Ljubljana, 9. 4. 2015 (Vlada RS).

Repnik Mah, P., Habinc M., Mohorko T., Smolar-Žvanut N., Kodre N. 2016. Ukrepi za izboljšanje hidromorfološkega stanja voda v Programu ukrepov upravljanja voda. 27. Mišičev vodarski dan, 2016.

Uredba o načinu izvajanja obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda in o koncesijah teh javnih služb (Uradni list RS, št. 109/10, 98/11, 102/12, 89/14 in 47/17).

Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20).

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20).

Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20).

